

קובץ

האור לחיים

שנה
שישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת קרח תשפ"ג

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
21:19	20:23	* 19:32	ת"א
21:16	20:21	19:29	חיפה
21:20	20:24	19:33	ב"ש
21:16	20:20	19:29	

* לנוהגים 40 דק': 19:12

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת קרח תשפ"ג

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריד" - חומש במדבר

1 ..... ביד האדם להיות עבד או שר

פרשה למעשה:

8 ..... כבוד לא לוקחים - כבוד נותנים

14 ..... כל מה שיש לי מאיתו יתברך

21 ..... עבירה "לשם שמים"

22 ..... מבחוץ אריה ומבפנים חמור

שלום בביתך:

23 ..... בזכותך יכניסו גם אותי לגן עדן

ביד האדם להיות עבד או שר

למשכן היה מתחמק, כדי "לזפות אחרים במצוה"...

חז"ל (כתובות סו ע"ב) אומרים, שבירושלים מְשָׁלוּ מְשָׁלוּ מְשָׁלוּ וַאֲמָרוּ: "מלח ממון חסר", ומפרש רש"י: "הרוצה למלוח ממונו, כלומר לגרום לו שיתקיים - יחסרנו לצדקה תמיד, וחסרוננו זהו קיומו". הדרך היחידה לְשַׁמֵּר ממון היא על ידי "ויתן"! וכיון שלקרח לא היתה את המידה הזו - לא היה לממונו זכות קיום והוא נבלע כולו באדמה.

תכלית הבריאה היא להעניק ולתת, וכמאמר הכתוב

וְכִי אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד

וַיִּקַּח קִרְחַן בֶּן יִצְחָק בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבְיָרָם בְּנֵי אֱלִיָּאָב וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן (במדבר טז, א).

הבעיה הגדולה של קרח היתה, שלא קנה בנפשו את מידת "ויתן", אלא רק "ויקח". הוא שאף תמיד לקחת ולא היה מוכן לתת. בְּשִׁפְהָ של היום קוראים לזה "אגואיסטיות", אנוכיות. מחשבותיו היו נתונות בכל עת איך לקחת לעצמו עוד ועוד.

למרות היותו "עשיר כקרח", והתגלה לו אחד מהמטמונים שיוסף הצדיק הטמין במצרים (פסחים קט ע"א), מכל

מקום כשבאו לבקש ממנו תרומה

"הקב"ה - הנותן

לאדם את ממונו -

נותן לו ביחד עם

הנתינה הזאת גם את

הבחירה האם להיות

"עבד" לממונו או

"שר" עליין"

קרח, שמעייניו היו נתונים רק ב"איך לקחת", ולא ב"איך לתת", רכש בכך מקח רע לעצמו. הוא לא יכול היה לסבול מציאות שאליצפן יקבל תפקיד ולא הוא. אם לוקחים ממנו - הוא "שובר את הכלים" וחולק על הכל, גם על משה רבנו!

במידה הזאת הוא "הדביק" את כל בני עדתו. הוא לימד אותם לדרוש דרישות, לשאוף לקחת, לתפוס עמדות מפתח, ליטול שררה לעצמם. המידה הזאת, "וַיִּקַּח קָרַח", היא זו שגם גרמה לקרחה בעולם, כשכל רכושו נבלע באדמה ואף אחד לא יכול היה ליהנות ממנו.

יִבְנֶה". וכן כתב ה"נפש החיים" (בהקדמה): "האדם לא לעצמו נברא, רק להועיל לאחרים, ככל אשר ימצא בכוחו לעשות".

וכמו ששערות הראש צומחות בצורה בריאה רק אם גוזזים אותן מדי פעם, והדשא גָדֵל רק אם מכסחים אותו, ורק בצורה כזאת השורשים מצמיחים גידולים משובחים - כן הוא הדבר ביחס לממונו של אדם: רק אם מפרישים ממנו לצדקה, לעניים וללומדי תורה, הוא מְתַרְפֵּה וּמְתַעֵצֵם, וכמאמר הכתוב (תהלים קיב, ט): "פִּזְרֵךְ נָתַן לְאֲבִיּוֹנִים צִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד קִרְנוֹ תָרוֹם בְּכָבוֹד".

חז"ל (סנהדרין קט ע"ב) דרשו על השם "קרח": "אמר ריש לקיש: קרח - שלקח מקח רע לעצמו. קרח - שנעשה קרחה בישראל".

רבינו יוסף חיים כותב בספרו "עוד יוסף חי" (פרשת קרח), שהמילה "עושר" מרמזת על שתי האפשרויות

להצלחת
שלמה בן רות

על ממונם. הגבולות - ביחס לממונם - ברורים להם. הם אינם משקיעים בו את כל החיים. הם לא יתעסקו בו על חשבון השמירה על רוחניותם, ויוותרו עליו למען שיעור תורה. כשמבקשים מהם צדקה הם נותנים ברוחב לב, במאור פנים ובנפש חפצה. הם מודעים לכך שתפקידו של הממון, שהופקד בידם, הוא לְשַׁרְת אֹתָם, להרבות להם זכויות ע"י עשיית צדקה וחסד.

הקב"ה - הנותן לאדם את ממונו - נותן לו ביחד עם הנתינה הזאת גם את הבחירה האם להיות "עבד" לממונו או "שר" עליו.

זאת ועוד, גם המילה "עשיר" מחולקת לשניים. ראשָה וְסוֹפָה - "רע", וְתוֹכָה - "יש". הווי אומר: הממון יכול להיות "רע", כששתמשים בו בצורה לא נכונה, אולם כשמשכילים להשתמש בו בצורה הנכונה הוא מביא שפע ברכה, בעולם הזה ובעולם הבא, ולקיום הכתוב (משלי ח, כא): "לְהַנְחִיל אֶהְיֶי יֵשׁ וְאַצְרְתִּיהֶם אִמְלָא".

שקיימות ביחס לממון: חציה הראשון של המילה "עו" היא בגימטרייה "עבד". וחלקה השני "שר", מרמזת על שררה ושלטון. יש כאלו שהופכים להיות "עבד" לממונם, ויש כאלו השולטים עליו. הבחירה אם להיות "עבד" לממון או "שר" עליו - נתונה בידי של האדם.

ובאמת רואים אנשים שהופכים להיות עבדים לממונם במלוא מובן המילה. הם להוטים יומם ולילה להרבות אותו. תאוותם אליו לא יודעת שובעה. יש להם מנה - רוצים מאתיים, יש להם מאתיים - רוצים ארבע מאות. הם מדירים שינה מעיניהם ומאכל מפיהם, ומרוכזים כל כולם בביזנס. גם אם חשבון הבנק שלהם מראה שביכולתם לחיות בעושר ובכבוד עוד אלף שנה, הם ובניהם ובני בניהם - עדיין יוקדת בהם תאוה בלתי מרוסנת לעוד. כשמבקשים מהם צדקה - הם פשוט לא מסוגלים לתת. קשה להם להוציא משהו מהכספת. ולעומתם יש אנשים שהם "שרים"

העולם הזה, לרוקן את ה"יש" ולהישאר עם "רע".

ומעניין איך הכל מְכַנֵּן פלאי פלאות: "קרח" בגימטרייה שלוש מאות ושמונה. ועל פי מה שהתבאר שקרח לקח מקח "רע" לעצמו, "רע" בגימטרייה מאתיים שבעים, הרי שאם נצרף את "רע" ל"קרח" יתקבל בגימטרייה חמש מאות שבעים ושמונה, בדיוק כמו הגימטרייה של המילה "מַחְלָקֶת".

להמחשת העניין מספר הרב "בן איש חי" סיפור נוקב:

שני נערים למדו יחד בתלמוד תורה. כשגדלו, הלכו שניהם ללמוד מקצוע כדי שיוכלו לפרנס את בני ביתם. האחד למד את מלאכת הצורפות, וחברו פנה לתחום המסחר והכלכלה. הראשון פתח חנות קטנה והחל לעבוד בה. הוא עבד בכל יום מספר שעות, כדי הַבָּאֵת טרף לביתו, ואת שאר היום ניצל ללימוד תורה. השני שקע ראשו ורובו בעסקים, ראה

כאשר אדם משתמש בכספו רק לצורך העולם הזה - הממון הוא "רע". אולם אם הוא משתמש בו גם לעולם הבא, המרומוז באותיות "יש", ומפריש ממנו לצדקה ולמעשים טובים - הוא מרחיק ומפריד את ה"רע", והופך את הממון לכלי מחזיק טובה וברכה בזה ובבא. החכמה הגדולה היא לְצַקֵּת בממון "יש" - עולם הבא, ואז ה"רע" מתרחק.

קרח לא השכיל להשתמש בכספו ל"יש", לעולם הבא, ולעשות עמו צדקות וחסדים, והיה צר עין. הוא נשאר רק אם ה"רע" שבמילה "עשיר" ולכן דרשו עליו חז"ל (פסחים קיש ע"א) את הכתוב: "עֹשֶׁר נְשָׁמֹר לְבַעַלְיוֹ לְרַעְתּוֹ" - זה עושרו של קרח.

זהו גם הביאור במאמר חז"ל "קרח - שלקח מקח רע לעצמו", שמאחר ולא ניצל את כספו ל"יש", נותר עם ה"רע" שבמילה "עשיר".

הבחירה נתונה בידי האדם. האם להשתמש עם הממון ל"יש", ולקנות באמצעותו עולם הבא - "לְהַנְחִיל אֶהְיֵי יֵשׁ", או להשתמש איתו לתאוות

של הסוחר כדי לתת לו את הטבעת היקרה.

דא עקא, כשהגיע לבית לא ניתן היה לשוחח עם הסוחר. הוא היה רכון על שולחן העבודה, מסביבו ערימות של ניירות, הזמנות, חשבונות, קלסרים פתוחים וספרים, וכל זה בעודו משוחח בשני טלפונים, ואינו שם לב לכל המתרחש סביבו. האנייה הגדולה עומדת להפליג בזמן הקרוב והוא טרם סיים את כל החשבונות.

הוא לא טעם מארוחת הבוקר שמשרתיו הניחו על השולחן, וגם כוס הקפה, שהתקררה, נותרה מלאה כמו שהוגשה. לשווא ניסו משרתיו להציע לו לאכול ארוחת צהריים. הוא לא שמע כלל את ההצעה.

הצורף לא הפריע לו בעבודה, וישב

בהם ברכה מרובה, "וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ". דא עקא, הוא לא "הצליח" לפנות זמן ללימוד. מי שהתבונן בו זכה להבין היטב את דברי שלמה המלך, שביקש בחכמתו (משלי ל, ח - ט): "רֵאשׁ וְעֵשֶׂר אֶל תִּתֶּן לִי הִטְרִיפְנִי לְחֵם חֶמְי פֶּן אֶשְׁבַּע וְכַחֲשֵׁתִי וְאִמְרַתִּי מִי ה'".

למרות עיסוקיהם השונים, ולמרות השינוי בצורת חייהם, נותרו השניים ידידים. כל אימת שהסוחר נוקק למטבעות זהב, היה פונה לחברו, הצורף, שיעשה עבורו את המלאכה.

באחד הימים הזדמן לסוחר לקנות יהלום מיוחד ויקר, והוא חפץ לשבץ אותו בתוך טבעת זהב. כהרגלו פנה לידידו הצורף שיכין לו את הטבעת וישבץ בתוכה את היהלום. כשסיים הצורף את מלאכתו הוא סר לביתו

שלו!

"יש באמתחתך כסף שיספיק לפרנסתך ולפרנסת בני ביתך בהרחבה מרובה, ואף על פי כן אתה טורח, מתייגע, מתענה, כדי להרבות אותו עוד ועוד... בשביל מה? והרי הכתוב מדגיש לנו: 'פי לא בָּמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא יֵרֵד אֶחָרָיו פְּבוֹדוֹ'! (תהלים מט, יח), אדם נקבר עם בגד לבן בלי כיסים, משום שאינו לוקח עמו אפילו פרוטה אחת לשם. את הכל הוא משאיר לאחרים, וכמאמר הכתוב (שם יא): 'וְעֵזְבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם'. אָמַר מַעֲתָה: הֵנָּךְ עֶבֶד לַמְמוֹנֵךְ, בַּמְקוֹם שֶׁתְּהִיָּה עֹשֶׂה עֲלֵיו."

האדמו"ר מגור אמר על עניין זה משל נפלא:

בצד ולמד. אלא שבשלב מסוים פקעה סבלנותו. "עד כאן תחום שבת" אמר לעצמו. ניגש לחברו הסוחר ואמר לו: "עד מתי תישאר עבד? עד מתי תישאר עני?"

הסוחר הזדקף מעל ניירותיו, והשיב בפליאה: "אני עני? אני עבד? יש לי עשרות חנויות, ועוד שטחי מסחר ענקיים, אניות ובתים. מאות עובדים כפופים למרותי. כיצד מעז אתה לקרוא לי עני, עבד?"

נענה הצורף והסביר: "ידידי היקר! אני מתבונן בך ובמעשיך כבר זמן רב. ארוחת בוקר עדיין לא אכלת. גם ארוחת הצהריים כבר התקררה. אתה דומה ממש לאיש עני שלא בא אוכל לפיו! אתה משועבד לממונך כעבד המשועבד לאדונו! במקום שהעושר ישרת אותך, הפכת להיות המשרת

לעילוי נשמת

מישאל בן פלורה ז"ל

בו את רמ"ח אבריהם ושס"ה גידיהם ומקדישים לו את ימיהם ולילותיהם, ואינם משכילים להשתחרר מהעבדות הנוראה הזאת למזמן. הם שוכחים שתכלית הבריאה היא "לתת", ותכלית האדם בעולם היא תורה ומעשים טובים.

מה נואלו כל אלו שמחמת להיטותם למזמן "לא מוצאים את הזמן" לקבוע עתים לתורה ולהתפלל בצורה הראויה, ומתקשים להיפרד מממונם ולעשות בו צדקות וחסדים.

הכתוב אומר (משלי כח, כב) "נִבְהָל לְהוֹן אִישׁ רַע עֵין וְלֹא יָדַע כִּי חָסֵר יְבֹאֲנוּ", ומפרש רש"י: "ממהר להרבות הון וגוזל תרומותיו ומעשרותיו - חסרון יבא לו, שהמארה משתלחת במעשה ידיו". וזה בדיוק מה שקרה לקרח! הוא היה איש "רע עין", שרצה רק "לקחת", ולא ידע "לתת", וסופו שלא נשאר מאומה מכל רכושו, וכולו נבלע באדמה.

כאשר בור מלא במים, כל עוד המים שבתוכו מחוברים אל מי המעיין - המים יישארו ראויים לשתייה גם אם יעמדו בתוכו ימים רבים. אולם אם הם יתנתקו ממי המעיין, הם לא יחזיקו מעמד לאורך זמן. כעבור חודש, או לכל היותר חודשיים, הם יסריחו ולא יהיו ראויים עוד לשתייה.

החיבור למעיין יוצר סירקולציה שמותירה את המים טריים וטובים.

הנמשל ברור: כשאדם מתנתק מן הסביבה, שומר את רכושו לעצמו ולא משתמש בו לעזור ולהיטיב לאחרים - הריהו גורם רעה לעצמו ולממונו. ממונו הופך להיות "עֵשֶׂר הַשָּׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ" (קהלת ה, יב).

רק אם אדם משכיל להתחבר לאחרים, להעניק מממונו ולעזור לנצרכים - בכך הוא מקיים אותו ומשפיע על עצמו טובה וברכה.

כמה מסכנים כל אותם אלו הסוגדים לממונם, להוטים אחריו, משקיעים

כבוד לא לזקחים - כבוד נותנים

מפקחותו הגדולה ומהבנתו הרחבה, אלא מנקודה עמוקה ונסתרת. כלפי חוץ קרח טען: "כי כל העדה פלם קדשים... ומדוע תתנשאו" (טו, ג) - כביכול, כל עם ישראל הם בני מלכים, וגם אני בתוכם. כבוד לא חסר לי, ואיני מחפש שררה.

אבל חז"ל מגלים, שזה בדיוק הדבר שהוא חיפש. הוא התקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, וטען שהנשיאות מגיעה לו כיון שהוא קרוב יותר למשה.

המפרשים רמזו זאת בטעמי המקרא של "ויקח קרח". הטעמים הם: שופר הולך זקף קטון, שהיה קורח הולך וצווח בקול מר כשופר, ראו היאך זקף את הקטון, שהוא אליצפן בן עוזיאל.

זה היה שורש המחלוקת, ומכאן הגיע

ויקחלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם פי כל העדה פלם קדשים וכתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל (במדבר טו, ג).

רבותינו (במדבר רבה יח, ח. הובא ברש"י) הקשו: "וקרח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו?"

חז"ל מגדירים את קרח כאדם פיקח ובעל כישרונות. בתחילת דרכו היה נחשב צדיק, ועליו נאמר: "צדיק כתמר יפרח" - סופי תיבות קרח. ואולי אפשר להמליץ: הרמז הוא בסופי התיבות ולא בתחילתן, כי בתחילתו לא לימד אותנו דבר, אך סופו מלמדנו עד כמה יש להתרחק מהקנאה ומהשנאה.

השאלות הכפרניות של קרח לא נבעו

הוא זעזע את האומה הישראלית. באמצעות עושרו המופלג, פקחותו וכישרונותיו, הצליח לגייס אליו מאתיים וחמישים ראשי סנהדראות, אבות בית דין, ולשכנעם לערער על מנהיגותו של משה.

אם עד עכשיו ידעו בני ישראל שיש להם מנהיג אחד שהולכים אחריו באש ובמים, מעתה - לא עוד!

קרח הצליח לחתור תחת יסוד אמונת עם ישראל במנהיג הדור!

מסופר על האדמו"ר רבי משה טיטלבוים זצ"ל, תלמיד החוזה מלובלין ובעל ה"ישמח משה" שאמר לחסידיו, שבגלגולו הקודם הוא היה עם בני ישראל במדבר, בזמן מחלוקתם של קרח ועדתו.

"כלום סבורים אתם", תיאר האדמו"ר, "שקרח היה אדם פשוט שצעק כמה צעקות, שהיה קל להתעלם ממנו וימָהֵן? כלל וכלל לא! קרח הצליח לבלבל באמת את דעתם של בני ישראל! היו אנשים שגמרו בדעתם ללכת אחריו באש ובמים! ואני,

לשאלות על הקב"ה ומשה רבנו, והגיע לכפירה בעיקר ואבד מן העולם.

קרח היה עז פנים. הוא העז פניו כנגד שליחו הנאמן של הקב"ה, משה רבנו, שהקב"ה העיד עליו (במדבר יב, ז): "בְּכָל יְמֵי יַאֲמֹן הוּא", ומקומו של עז פנים הוא בגיהנם (אבות ה, כ).

משה רבינו, רעיא מהימנא, שמסר את נפשו למען עם ישראל, התקבל על כל שכבות העם היהודי, גדולים וקטנים כאחד: "זֶה הָאִישׁ מִרְגִּיז הָאָרֶץ מִרְעִישׁ מִמְּלָכוֹת" (ישעיהו יד, טז). טובתו של עם ישראל היתה הדבר היחיד שעמד לנגד עיניו, וכך הנהיגם בנאמנות ובמסירות, ללא עוררין: "פְּרָעָה עָדְרוּ יִרְעָה בְּזָרְעוֹ יִקְבְּצוּ טְלָאִים וּבְחִיקוֹ יִשָּׂא" (ישעיהו מ, יא).

אומנם, מִדֵּי פַעַם, דתן ואבירם היו מתעוררים ו"זורקים" איזושהי מילה לכיוונו, אולם משה רבנו לא התרשם ממנה, בדיל ויעבור, וגם עם ישראל לא הושפע מכך, ונתר נאמן למשה. קרח יָצַר רעידת אדמה אמיתית.

בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גְּדֻלָּה אתם ממעטין עצמכם לפני. נתתי גְּדֻלָּה לאברהם - אמר לפני: 'ואנכי עפר ואפר', למשה ואהרן - אמרו: 'ונחנו מה', לדוד - אמר: 'ואנכי תולעת ולא איש'. אבל עובדי כוכבים אינן כן וכו'".

ייחודיותו של עם ישראל מתבטאת בכך שגדוליו ומנהיגיו, ככל שהם מוסיפים גְּדֻלָּה, הם מוסיפים ענווה! להבדיל מעובדי הכוכבים שהראש שלהם "מסתחרר" ככל שהם מוסיפים גְּדֻלָּה!

שלמה המלך אומר (קהלת ה, יב): "יש רָעָה חוֹלָה רְאִיתִי תַחַת הַשָּׁמַשׁ עֹשֶׂה נְשֹׂמָה לְבָעָלָיו לְרַעְתּוֹ", ודרשו על כך חז"ל (פסחים ק"ט ע"א): "אמר רבי שמעון בן לקיש: זו עשרו של קרח".

זו היתה הבעיה הגדולה של קרח: הראש שלו "הסתחרר" מהאוצרות הרבים שקיבל מאת ה'! הוא לא הצליח להישאר עניו ושפל, אלא ניצל - מתוך בחירה חופשית - את הכלים שניתנו לו לרעה.

סיים האדמו"ר, "שנוכחתי לראות את עוצמתה ונוראותיה של המחלוקת, קיבלתי על עצמי להתרחק ולא להיכנס אליה כלל וכלל".

נשאלת השאלה: מדוע הקב"ה רומם וגידל את קרח, והעניק לו עושר מופלג, פקחות יתרה ומעמד מכובד, והלא הקב"ה ידע שקרח ישתמש בכל היתרונות הללו לרעה?

אלא, זהו יסוד גדול בהנהגת הקב"ה בעולמו: אדם יכול לקבל ממרום שפע של ברכה, כישרונות אדירים, עושר, גְּדֻלָּה וכבוד, אך עליו לדעת נאמנה כי צורת השימוש בכלים אלו נתונה לבחירה החופשית שלו. זוהי חובתו הגמורה, המוטלת עליו, להישמר ולהיזהר להשתמש בכלים אלו לטובה.

על הפסוק (דברים ז, ז): "לֹא מִרְבָּכֶם מִכָּל הָעַמִּים חָשַׁק ה' בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם מִי אֶתֶם הַמְעַט מִכָּל הָעַמִּים" דורשים רבותינו (חולין פ"ט ע"א): "אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: חושקני

המעלות שלו, ומכל מקום הוא חשש שמא אין הוא ממצה די הצורך את הכוחות והכישרונות שניתנו לו.

"אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" - משה רבנו למד מן האדמה. האדמה - "מספקת את הסחורה". את מה שזרעו בתוכה היא מגדלת ומצמיחה. היא נותנת את ה"תפוקה שלה". משה רבנו היה עניו משום שהוא התבונן על האדמה וחשש שמא הוא גרוע ממנה! שמא הוא לא נותן את התפוקה שיש בכוחו להפיק לפי הכלים הרמים שניתנו לו. שמא אינו מנצל, די הצורך, את כישרונותיו להרבות בכבוד שמים בעולם? שמא אין הוא מנהיג את עם ישראל בצורה המושלמת?

החשש התמידי הזה אֲפִשֶׁר לו, ולכל גדולי ישראל בכל מהלך הדורות, להתנהג בענווה, וזאת למרות גדלותם העצומה. הם לא הסתפקו בדרגות הגבוהות אליהן הצליחו להגיע, משום שחששו שמא עדיין הן אינן מספיקות ביחס למה שקיבלו מהבורא יתברך, ותמיד שאפו להוסיף בעבודת השם, ביתר שאת וביתר עז.

היסוד להצלחה אמתית הוא: "פִּי אֲתֶם הַמְעִט!" בה במידה שאדם ממעיט את עצמו, ומתנהג במידת הענווה - כן הוא מְשַׁמֵּר, ומעצים, את הַגְּדֻלָּה שְׁקִיבֵל. וככל שהוא מתגאה בה, ומנצל אותה לרעה - כן לא תהיה לה זכות קיום והיא תאבד ממנו.

זוהי עבודת האדם! לא "להסתחרר" מעושר, ממעמד, מכישרונות. להישאר עניו ושפל!

ענוותנותו של משה רבנו, היא שהביאה אותו אל פסגת הַגְּדֻלָּה. ובאמת צריך להבין איך יכול אדם כה גדול, שהתורה מְכַנֶּה אותו (דברים לג, א) בתואר הנעלה: "אִישׁ הָאֱלֹקִים", להתנהג בענווה כה מופלגת, עד כדי כך שהתורה מעידה (במדבר יב, ג): "וְהָאִישׁ מִשֵּׁה עֲנִיו מֵאֵד מְכַל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה?"

התשובה לכך היא, שמשנה רבנו חשד תמיד בעצמו שמא אין הוא נותן מספיק "תפוקה" ביחס למה שקיבל מהשי"ת. משה רבנו ידע היטב את כל

אחד יכול לעבור בו, והנה הוא רואה מולו קצין רוסי פוסע בשביל. הוא מיהר לרדת לשולי השביל ונתן לקצין לעבור. הקצין שאלו: "הן איש זקן ושבע ימים אתה, מדוע פינית את דרכך לאדם צעיר ממך בעשרות שנים? שורת הדין הייתה שאני הייתי צריך לפנות את השביל לכבודך!"

נענה ה"חפץ חיים" ואמר לו: "דע לך! כל ימי אני מקפיד לפנות את הדרך לאחרים!"

המשפט הזה, שיצא מפיו של הכהן הגדול מאָחיו, החפץ חיים, צריך לשמש עבורנו משפט מפתח, תמרור דרך! להקפיד תמיד להתנהג בענווה ובשפלות. כבוד לא "לוקחים"! אי אפשר לקחת אותו בכוח! כבוד רק "נותנים". מי שמקיים בעצמו את המאמר "מאוד מאוד הוי שפל רוח" - יפנה תמיד את הדרך לאחרים! הוא לא ייטול את הכבוד לעצמו.

ואם תמצי לומר, זוהי הייתה הבעיה המרכזית של קרח: "יִקַּח קָרַח". קרח רצה "לקחת" את הכבוד!

זכורני שכשהתפללתי ביום הכיפורים יחד עם מורנו ורבנו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל, כשהיה מגיע לוידוי "ביטלנו תורתך ימים ולילות", בכיותיו ודמעותיו היו רבות מאוד. שאלוהו מדוע הוא בוכה כל כך על ביטול תורה, הרי מי כמוהו משתדל לנצל כל שבריר של שניה ללימוד התורה הקדושה, והשיב שאדם שיש בו את הכוחות נידון גם על הכלל, כמה יכול היה להגדיל ולהגביר את לימוד התורה וקיום המצוות בכלל ישראל, ואם לא עשה מספיק נתפס בעוונם, ולכן הוא עומד ומתוודה שמא לא פעל מספיק עבור כלל ישראל.

שנינו במשנה באבות (ד, ד): "מאוד מאוד הוי שפל רוח". לא די ב"מאוד" אחד, יש צורך ב"מאוד מאוד"! הווי אומר, שאף פעם בן אדם לא יכול להסתפק במה שעשה כדי להתרחק מן הגאווה, אלא תמיד מוטלת עליו עדיין החובה להתרחק עוד!

פעם אחת אירע שה"חפץ חיים" זצ"ל הלך בשביל צר, שרק בן אדם

הוא פנה ל"חפץ חיים" זצ"ל, ושאלו
מה עליו לתקן?

נענה ואמר לו: "עליך להתבונן
בעניינים שבין אדם לחברו שלך.
ואין כוונתי שתלך רחוק. כוונתי ל'בין
אדם לחברו' בתוך הבית. 'בין איש
לאשתו'. אם שם תקיים 'מאוד מאוד
הוי שפל רוח', תוותר ולא תקפיד,
תתנהג בענווה ובהערכה לאשתך,
הכל יתוקן!"

כשהרב שך זצ"ל הגיע לגיל מאה,
ביקשו ממנו לומר איזשהו משפט
קצר, מְסָר לכל אחד מאיתנו לחיים,
והוא אמר: "לוותר!" ואז הוסיף ואמר:
"עברתי את הכל בחיי, ונוכחתי בדבר
אחד יסודי: מוזיתור - אף פעם לא
מפסידים!"

זוהי בהחלט עבודה קשה, עבודת
המידות, לפנות את הדרך לאחרים.
להקפיד על כבודם ולהיזהר שלא
לפגוע בהם. להסתכל תמיד בעין טובה
על טובתו וגדולתו של הזולת, לשמוח
ולהסתפק במה שיש. לא לחפש איך
אפשר לקחת עוד. מי שמתנהג על פי
התוויה זו - אשריו בעולם הזה, חיי
הרבה יותר מאושרים, וטוב לו לעולם
הבא.

מסופר על יהודי תלמיד חכם, שחי
בנחת ובכבוד, הקים משפחה נפלאה,
כולם זרע ברך ה' מחונכים לתורה
וליראת שמים. דא עקא, מזה תקופה
מסיימת שהוא הרגיש איזושהי ירידה
אצל שניים מבניו. הם איבדו את אותה
שקידה ואהבת הלימוד שהיתה להם
תמיד.

כל מה שיש לי מאיתו יתברך

לראות את נסי ה' וטובת הארץ, כפרו
בו והוציאו דיבת הארץ רעה?

הכבוד!

כאן הרי אנחנו נשיאים, ואם ניכנס
לארץ ישראל אולי יחליפו אותנו...

גם בפרשתנו: "ויקח קנח" - "לקח את
עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך
העדה לעורר על הכהונה".

ומה גרם לו להיכנס למחלוקת הגדולה
הזאת נגד משה רבנו? אומר רש"י:
"נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן
עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני
קהת על פי הדיבור".

הקנאה!

הקנאה טורפת את דעתו של אדם
ומוציאה אותו מן העולם!

ויקחלו על משה ועל אהרן ויאמרו
אלהם רב לכם פי כל העדה כלם
קדשים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על
קהל ה' (במדבר טו, ג).

פרשתנו, פרשת קרח, היא השניה
מתוך שתי פרשיות, המלמדות אותנו
עד כמה יש צורך לעבוד על המידות
ולשרש מתוכנו את המידות הרעות,
אשר גרמו גם לאנשים גדולים ליפול
בעטיין.

בפרשה הקודמת היו אלו המרגלים,
עליהם העידה התורה (יג, ג): "כלם
אנשים ראשי בני ישראל הפה", וכבר
כתב רש"י (שם): "כל אנשים שבמקרא
לשון חשיבות".

ומה גרם לאנשים שכאלו, מורמים
מעם, להפוך קערה על פיה, ותחת

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

כאן, בעולם הזה, כולנו "פקידים" של בורא עולם. שום דבר לא שייך לנו. הקב"ה מינה את כל אחד לאיזושהו תפקיד, אותו עליו למלא, איש איש לפי הכלים שקיבל ממנו יתברך. גם אם מתוקף תפקידו הוא "מגלגל מיליונים", עליו לדעת שהוא בסך הכל "פקיד", "צינור" דרכו מעביר הבורא יתברך את השפע לעולם.

הדברים אמורים לא רק ביחס לממון. הגאון מוילנא זצ"ל אומר, כי גם ביחס לחכמה, שומה על האדם להכיר ולדעת, כי אף אם זכה להגיע לאיזושהי דרגה בידיעת התורה, לאחר שעמל, יגע ושקד עליה יומם ולילה, מכל מקום "פי ה' יתן חֶכְמָה מִפִּי דִּיעַת וּתְבוּנָה" (משלי ב, 1), ורק משום שהקב"ה נותן לו סיעתא דשמיא מיוחדת זוכה להגיע להיכן שהגיע!

וכמו שפקיד לא יכול להתהדר בעושרו של בעל הבית, כן כל אדם לא יכול להתהדר ולהחשיב את עצמו למשהו. שומה עליו להרגיש שְׂמֵדָלְיָה לית ליה מידי, וכל מה שיש לו - מאיתו יתברך הוא! הכתוב אומר (דברים ד, לה):

"אמר קרח: אֶחָי אבא ארבעה היו, עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את השנייה? לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם? והוא מִנָּה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם. הריני חולק עליו ומבטל את דבריו" (רש"י שם).

לקרח לא היה חסר כלום. הוא זכה גם לתורה וגם לעושר. מה ראה לשטות זאת לחלוק על משה רבנו?

"הקנאה והתאוזה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם" (אבות פרק ד משנה כא).

כל אדם צריך לזכור דבר אחד פשוט: אני בסך הכל פקיד זוטר בעולם הזה! יש פקיד בבנק שתפקידו לספור את שטרות הכסף ולרשום אותם בספרי הבנק. בכל יום עוברים תחת ידו מיליונים. האם הוא יכול להתגאות במיליונים האלו? פשיטא שלא! הוא בסך הכל פקיד, הממלא את חובתו, ומקבל את משכורתו מהמנהל הראשי.

משהו מן ה"יש" - זה יוצר "סתימה" בצינור! והסתימה חוסמת את זרימת השפע העובר דרכו!

מספרים על בעל אחד שהגיע לביתו וראה שם בלאגן גדול. הרגיז אותו במיוחד הרצפה המלוכלכת. וכיון שהסבל הזה היה אצלו סבל מתמשך, החליט ללכת להתייעץ עם חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל אולי כדאי לו לגרש את אשתו ולהפסיק לסבול.

כשפתחו לו את הדלת הוא כמעט התעלף: חכם בן ציון עומד עם מכנסיים מקופלים כלפי מעלה, נועל נעלי בית לרגליו ושוטף את הרצפה.

כשראה זאת - ברח מהמקום. הוא לא שאל את הרב כלום. "סטירת הלחי" שחטף היתה עבורו התשובה הטובה ביותר לשאלתו וללבטיו.

אתה רואה שהרצפה מלוכלכת? מה הבעיה? קח מקל שטיפה ותנקה! פעם פעמיים תנקה לבד, בפעם השלישית האשה תצטרף ותנקה איתך ביחד, ובהמשך היא כבר תנקה

"פי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו" - אם אדם מרגיש את עצמו ל"יש", שיש לו משהו מדליה, הרי הוא פוגם ב"אין עוד מלבדו"!

הנפילה של רבים וטובים היא בזה שייחסו לעצמם איזשהו "יש", חשבו שמגיע להם משהו. המרגלים חשבו שהם משהו, הם "נשיאים", ואם יכנסו לארץ הם עלולים לאבד את ה"משהו" שלהם. קרח חשב שהוא משהו. "שני לעמרם". "מגיע לו" להיות נשיא. המחשבות הללו הפילו אותם. לו היו חיים את ה"אין עוד מלבדו", ומודעים להיותם "פקידים" שייעודם למלא את התפקיד שייעד להם בעל הבית, לא היו נופלים כפי שנפלו.

זוהי עבודת המידות. להרגיש שאני "אין". גם אם הקב"ה מינה אדם לתפקיד חשוב, בעל השפעה רחבה, ונתן לו עושר רב - עדיין עליו להרגיש "אין"! עליו להרגיש שהוא בסך הכול "צינור", וככל שהצינור ריק יותר, חלול יותר - כן עובר בו שפע רב יותר מ"אין עוד מלבדו". ואם מכניסים בתוכו

שהכל מגיע מאת השי"ת, וכפי שדרשו חז"ל (יומא כג ע"א): "הנעלבין ואינן עולבין, שומעין חרפתן ואינן משיבין, עושין מאהבה ושמחין ביסורין - עליהן הכתוב אומר (שופטים ה, לא): 'וְאֶהְיֶה פְּצֹאת הַשָּׁמַיִם בְּגִבְרָתוֹ'."

גם אם ביזו אותם, העליבו אותם, הם לא יוצאים ל'מלחמה'. הם מאמינים באמונה שלמה כי "הַפֶּלַע בְּכֶתֶב מִיַּד ה'", וכל ההערות והביזיונות שספגו הם מאיתו יתברך. מי שמרגיש "אין" - לא נפגע מכל דבר. לא יוצא להילחם על ה"אין" שלו. מי שהוא "יש" נפגע כל אימת שמרגיש כי מאן דהו פגע ב"יש" הזה, ויוצא להילחם עליו.

לא אחת אשה פונה לבעלה, שאיחר קצת מלשוב הביתה, ושואלת אותו: "איפה היית?" השאלה הזאת מנדנדת לו... הוא מתרגז ממנה ומתחשק לו לענות: "תפסיקי כבר עם השאלה

לבד... אם תושיטי יד לעזרה - הכל יבוא על מקומו בשלום... אבל כדי להושיטי יד צריך האדם לעבוד על מידותיו ולהרגיש "אין"! מי שמרגיש שהוא "יש" יתנהג בגישה שזה "לא מתאים" לו, והתוצאות עלולות להיות הרסניות. ככל שאדם מוותר יותר - הוא מרוויח יותר. מצליח יותר. הוא

הַמְנַצֵּחַ!

הַלְבָּנָה שדיברה ואמרה: "אין שני מלכים משמשים בכתר אחד" - הפסידה והתמעטה (חולין ס ע"ב). השמש ששתקה - הרוויחה! אֲנֹכָה רב עוצמה! "שָׁמַשׁ צָדָקָה וּמְרִפָּא בְּכַנְפֶיהָ" (מלאכי ג, כ). השמש השכילה להבין כי היא באה לעולם למלא את התפקיד שייעד לה הבורא, ומה לה, אפוא, להתאונן ולהתלונן?

משום כך, מהווה השמש דוגמא נאמנה לכל אלו המשכילים להבין

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אשה אחת, שסיימה זה עתה את מלאכת הכיבוס הקשה, תלתה את הכבסיה על אחד החבלים. והנה, עברה שם שכנה שהרגישה שהחבלים מפריעים לה לעבור, והיא עשתה מעשה אשר לא ייעשה: נטלה מספריים מביתה, וחתכה את החבלים! כל הכביסה, שעדיין היתה רטובה, התלכלכה מהבוץ שבחצר.

האשה הראשונה הבחינה במעשה מחלון ביתה. היא הבינה שישבע שעות של עבודה מאומצת ירדו לטמיון. יהיה עליה לעשות את כל העבודה מחדש!

אך טבעי היה הדבר שתגיש אליה ותצעק עליה: "למה עשית לי את זה? עכשיו תכבסי לי אֶתְּ אֶתְּ כל הכביסה מחדש!", וטבעי היה לו היתה פותחת במלחמת עולם נגד השכנה שהורידה

הזאת! תני לבן אדם לחיות"... ולעתים אף חריף יותר: "מה זה העסק שלך? כל דבר אֶתְּ צריכה לדעת?... אם ענה כך - הוא לא בכלל "וְאֶהְיֶינָהּ כְּצֵאת הַשָּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ"! הוא מחשיב את עצמו ל"יש", והריהו כופר ב"אין עוד מלבדו"! אם השכיל לבלום את פיו, ולענות בנחת ובשלווה - הריהו בכלל אלו המאמינים באמונה שלמה שהכל מאת ה' ושכרו רב מאתו יתברך.

בירושלים שלפני יותר ממאה שנים. לעשות כביסה אינו דבר של מה בכך. המלאכה - שנעשתה בידיים - היתה כרוכה במאמץ פיזי רב, וארכה זמן רב. את הכביסה היו תולים לייבוש על גבי חבלים שהיו פרוסים בחצרות הבתים.

את כל עמלה לטמיון.

אך היא העדיפה להבליג. עשתה עצמה כלא יודעת מי גרם לה לעוול הנורא. היא ירדה בשקט לחצר, אספה את הכביסה המלוכלכת, שטפה אותה ותלתה אותה במקום אחר, שלא יפריע לשכנה בדרכה.

כשבעלה שב הביתה היא לא סיפרה לו דבר. החליטה שלא תצמח כל תועלת אם בעלה יידע מהסיפור, והעדיפה לשתוק. הודתה לקב"ה שנתן לה את הכח לכבס שוב את כל הכביסה, ובזה הרגישה שמבחינתה תם הסיפור.

ובאמת לא היינו יודעים מכל הסיפור הזה, אלמלא בשעת לילה מאוחרת, נכנסה השכנה שקרעה את החבלים, והחלה להתייפח מבכי: "אנא, שכנתי היקרה, סלחי לי! אני מתחננת לפנייך! עשיתי מעשה רע ואני מתנצלת עליו מכל ליבי. בני שוכב חולה עם ארבעים מעלות חום ואני משוכנעת שזוה כתוצאה מהמעשה הרע הזה שעשיתי".

האשה מחלה לה בלב שלם, ואף ניסתה לתת לה הרגשה טובה: "הכל

בסדר. אני מבינה שהכביסה הפריעה לך. אין לי עלייך כל תלונה ואני מוחלת לך בלב שלם".

כששבה לביתה ראתה שחומו של הילד ירד, והוא יושב על מיטתו ומשחק כהרגלו. היא ראתה בחוש את מה שאמרו חכמים: "מעשיך יקרבוך, מעשיך ירחקוך" (עדויות סוף פ"ה). בעטיו של המעשה הרע שעשתה - חלה ילדה, ומששבה בתשובה - הבריא.

ובזכות שתיקתה והבלגתה, זכתה האשה הזאת לבן שהאיר את עיניהם של כל ישראל, מגדולי הפוסקים שבדור, הלוא הוא מרן רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל.

כמה כדאי לסבול ביזיון, כמה משתלם לסבול פגיעה ולא להגיב, לשתוק! לו היתה מוציאה מילה אחת מהפה כנגד שכנתה, לו היתה מסתפקת "רק" בלספר לבעלה - יתכן בהחלט שלא היתה זוכה שיצא ממנה הרב אלישיב. החכמה הגדולה היא להתגבר על אותו יצר טבעי הדורש תגובה. אם עובדים על המידות ומשכילים לשתוק - גם בעיתות כאלו שהיצר מבקש בהם

תגובה - מרוויחים!

לא יהיה כאן מקח טעות, והודיע להם בצורה ברורה כי לא יקפיד אם יבטלו את השידוך.

הכלה, שלא רצתה לוותר כל כך בקלות על חתן שכזה, פנתה לרופא מומחה כדי שיאמר לה מה הם הסיכויים, על פי דרך הטבע, להחלים מהמחלה. הרופא ענה לה, שלאחר בדיקה מדוקדקת של החולה, מדובר בשנה אחת של חיים - לכל היותר.

כששמעה הכלה את דבריו, אמרה להוריה: "מוטב לי לחיות שנה אחת עם גאון וצדיק כזה ולהישאר אלמנה כל ימי חיי, מאשר לבטל את השידוך".

כולם התנפלו עליה: "כלום יצאת מדעתך?" והיא בשלה: "עדיף לי לשרת צדיק שנה אחת, גם אם אשאר אלמנה כל חיי".

הוריה החליטו לנסוע למרן ה"חפץ

זוהי זכותה העצומה של כל אשה יהודיה, להיות עֵזר לבעלה ואם תומכת לילדיה, כדי שהללו יוכלו להתמסר ללימוד התורה יומם ולילה, והיא תוכל להתהדר בכתר "אשתו של גדול הדור" או "אמו של גדול הדור".

הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת "עץ חיים", שקד בבחרותו על התורה יומם ולילה, ושלט בה בכל מכמניה. בגיל עשרים ושתים הציעו לו שידוך, ולאחר שבירר שכל הפרטים החשובים לו תואמים לציפיותיו- הסכים לשידוך.

לאחר תקופה קצרה הוא חלה במחלת השחפת, מחלה שהיתה בגדר סכנת נפשות ממש. הוא פנה למשפחת הכלה וסיפר על מחלתו, כדי שחלילה

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

”וְנִזְכָּה וְנִחַיָּה וְנִירָשׁ טוֹבָה וּבִרְכָה.”

זו היתה צורת הסתכלותה של אשתו של רבי איסר זלמן: כדאי ומשתלם לעמוד לימינו של צדיק, ולהיות שותפה לתורתו, גם אם יהיה זה למשך תקופה קצרה וגם אם העתיד יהיה קשה. קל וחומר כאשר התברר לבסוף שהשותפות נמשכה שישים שנה.

חיים” זצ”ל, לשמוע את דעתו בענין.

לאחר ששמע את הלבטים, השיב: “היא צודקת! הרבה פעמים הרופאים אומרים את מה שאומרים, מנבאים כל מיני נבואות שחורות, ובפועל בני אדם ממשיכים לחיות מעל ומעבר לכל התחזיות שלהם.”
הם התחתנו וחיו ביחד שישים שנה!

עבירה “לשם שמים”

מצוה היא דבר נצחי, שכן שורשה מן הנשמה שהיא נצחית. לעומת זאת, עבירה שורשה מן הגוף שהוא חולף ועובר, ולכן עבירה אינה דבר נצחי.

אלא שכל זה אמור רק בעבירה שבאה מחמת תאוות הגוף, אבל בעבירה שכביכול עושים לשם שמים, כמו במחלוקת קרה, העבירה היא נצחית ונשארת לעד, לכן כדי לבטלה היה צריך הקב”ה להענישם בעונש נצחי!

וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצָתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אֶתֶם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה (במדבר טז, ל).

מטרת קרח ועדתו במחלוקת היתה כביכול לשם שמים, על מנת להיות כהנים גדולים ועובדי ה'.

בעניין זה מצאנו דבר מבהיל בפירושו של ה”כתב סופר” על התורה (בפסוק

:זה)

מבחוץ אריה ומבפנים חמור

כולם יפחדו ממנו. אף חיה לא תהין להתקרב אליו.

ואכן, כשהחמורים שהלכו בשיירה הבחינו בו, החלו לרעוד מפחד. בקול בוכים השתחוו לרגליו והתחננו לפניו שירחם עליהם וימצא לעצמו טרף אחר. גם האנשים שרכבו עליהם מיהרו לברוח ולתפוס לעצמם מקום מחסה.

כשהבחין ה"אריה" בכבוד שהחלו הכל לחלוק לו, זחה עליו דעתו: "ראו להיכן הגעתי! כולם משתחוויים לי, מפחדים מפני. הגיע הזמן לשיר שירה". הוא פצח פיו בשירה, וקול נעירותיו - נעירות חמור - נפוצו לכל עבר... בכך חשף את פרצופו האמתי לעין כל, וניתן היה להבריא אותו כהרף עין.

זה סופו של מי שזחה עליו דעתו! של מי שמתגאה וחושב שהוא "למעלה"! זה היה סופו של קרח ששאף להתהדר בתפקידים שלא היו ראויים לו.

ומדוע תתנשאו על קהל ה' (במדבר טו, ג).

רבנו ה"בן איש חי", בספרו "מים חיים" (פרק ב), מאריך לבאר כמה חשוב לכל אדם לשמוח בגדלה ובמעמד שנתן לו הבורא יתברך, ולא לבקש לעצמו וליטול גדלה שאינה שייכת לו. הוא ממשיך על כך משל נפלא:

בעליו של החמור שכחוהו בשדה, והוא נותר שם לבדו. עם חשיכה החל לחשוש לחייו. חיות טורפות עלולות להרע לו. לפתע הבחין בשיירה של אנשים רוכבים על חמוריהם ומשאם על כתפי החמורים. בהשקפה ראשונה רצה מאד להצטרף אליהם, אולם לאחר מחשבה נוספת הבין כי אם יעשה כך יטעינו גם על כתפיו משאות והוא יאלץ לשאת אותם.

לפתע הבחין במערה ונכנס לראות מה יש בתוכה. לתדהמתו מצא בה פרווה של אריה, ואז נצנץ רעיון בראשו: הוא ילבש את הפרווה, ויצא מתוך המערה כשהוא נראה כ"אריה" לכל דבר, וכך

בזכותך יכניסו גם אותי לגן עדן

ואז תשיבי: 'וכי הייתי עורכת בחינות לצדיקים ולגאונים? מנין לי לדעת מי גדול באמת? כולם דיברו על בעלי שהוא תלמיד חכם, חסיד וצדיק, וכך התייחסתי אליו, ומתוך כוונות כאלו שירתתי אותו'. ומה יאמרו לך שם? אַתָּה צודקת! מקומך בגן עדן!

"אחרייך אכנס אני. ישאלו אותי: 'מה עשית בעולם?' וכשיתחילו לבדוק את מעשיי - אוי לי מיום הדין, אוי לי מיום התוכחה! ישלחו אותי ישר לגיהנם".

"ואז", המשיך רבי יוסף חיים זצ"ל, "כשתהיי לבדך בגן עדן, תמתני לבואי, ולא תראי אותי, תשאל: 'היכן בעלי?' ויענו לך: 'במקומו הראוי לו בגיהנם'. וְאַתָּה תזדעקי: 'היתכן? הלא

רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה אומר תדיר לאשתו: "מי שיכניס אותי לגן עדן - זו רק אַתָּה!"

"אתה מרבה לתת לי מחמאות שאינן מגיעות לי", נהגה להשיב לו. "אולי תסביר לי מדוע לדעתך תהיה זו אני? וכי אין לך מספיק זכויות משל עצמך להיכנס לגן עדן? ובמה מוסיפה אני לענין?"

"פְּשָׁאָתָּה תבואי לעולם העליון", הסביר, "ישאלו אותך: 'מה עשית בעולם?' תשיבי: 'שירתתי גאון עולם. עמדת לימינו של חסיד, תלמיד חכם'. ואז יגידו לך: 'חדלי! הפסיקי! על איזה תלמיד חכם אַתָּה מדברת? לא חסיד, לא גאון, לא מיניה ולא מקצתיה'.

לעילוי נשמת
לזכה בת חיה ז"ל

קרח הרגיש הרגשות של "יש". "אני שווה משהו". "מגיע לי", הרגשות המהוות סתירה ל"אין עוד מלבדו", וזה מה שהפיל אותו. כך הפסיד את תורתו, חכמתו ועושרו, וירד שאולה לדיראון עולם.

דרושה מאיתנו עבודת המידות. לעבוד על האמונה בבורא עולם, מתוך התבטלות מוחלטת אליו. להפנים שאנחנו בסך הכל פקידים שאמורים לבצע את התפקיד שייעד לנו הבורא. וכיון שהכל מאיתו - אין להליו, להתרעם או לכעוס על כל המאורעות שבהם אנו נתקלים בשגרת החיים. כולם בגדר נסיונות, לבדוק את מידת אמונתנו בו יתברך. אם נשכיל לעמוד בהם - והיה זה שכרנו.

כל מה שפסקתם לי גן עדן הוא מחמת היותי שותפה לתורתו של בעלי, ואיך יתכן, אפוא, שאני יושבת בגן עדן, והוא בגיהנם? איך יתכן שארגיש כאן גן עדן אם בעלי לא נמצא לצדי?'

"ובית דין של מעלה יקבלו את טענותייך, ויכריזו: 'יוסף חיים! צא מגיהנם! אשתך הצילה אותך'. ועכשיו את מבינה מדוע אני אומר לך, פעם אחר פעם, כי אַתְּ תהיי זו שתציל אותי מגיהנם ותזכה אותי בגן עדן", סיים רבי יוסף חיים את הסברו.

שיהיה ברור! הצדיקים לא מתבדחים! הם אמרו את מה שהרגישו באמת! הם הרגישו באמת הרגשה של 'וְנִפְשִׁי כְעֶפֶר לְכֹל תְּהִיָּה', הרגשה של "אין".

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת:
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם (ללה) בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל,
רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל, תנצב"ה.